

Wie denkt moet geloven

Prof. Dr. A.E. Wilder Smith

deel 1

1 Denken en geloven bij de Neanderthalers

1.1 Een ontdekking van Neanderthalers op het eiland Papoea 1

Een nog overgebleven Neanderthaler, die met zijn kleine, van de hedendaagse beschaving afgezonderde stam, in de hooggelegen wouden van Papoea leefde, had in zijn afzondering geen flauw benul van moderne mensen en van de moderne beschaving. Onze van techniek afhankelijke levenswijze met haar radio's, televisieapparaten, telefoon en auto's kende hij niet. Wat een machine is wist hij niet. Hij bezat een beschaving die nog precies was als in het stenen tijdperk. Verstandelijk echter was hij in het geheel niet primitief., want van plantkunde en de heilzame werking van planten op verschillende ziekten, ja daarvan wist hij zeer veel. Hoewel hij niets van vliegtuigen begreep, wist hij van farmacologie - van de geneeskrachtige werking van planten - veel meer dan wij. ook was hij goed ontwikkeld op sommige gebieden van kunst, aangezien hij enige grotten had bezocht, hogerop gelegen in de bergwouden. Daar had hij geleerd hoe de Crozmanont mensen hun prachtige wandschilderingen in die donkere hollen maakten. Dieren en planten kon hij zeer kunstig met eenvoudige kleurrijke middelen uitbeelden. Tevens was hij een meester in het tekenen op beenderen. Eigenlijk was hij een liefhebber van heel de natuur en hij begreep zeer goed hoe hij daarmee, met heel die planten- en dierenwereld, om moest gaan. De kleine groep Neanderthalers leefde vreedzaam en gelukkig in haar volledige isolement.

Op een mooie dag bespeurde onze Neanderthalerleider aan de hemel iets, dat hem enorm bang maakte. Hij wist in het geheel niet wat het zijn kon. In zijn plaats zouden wij een luid brommende, laag vliegende jumbojet hebben herkend, die met enorme snelheid naar beneden schoot, recht op hem af. De machine liet een lange, zwarte rookpluim achter zich. Voor aan de rookpluim zag onze Neanderthaler een grote, donkerode steekvlam. De jumbojet echter kwam steeds lager, onder steeds luider geraas en al maar onregelmatiger, recht op hem af, zodat de Neanderthaler het opeens op een lopen zette, om zich in een nabijgelegen diep doorlopende grote te verstoppen.

Kort daarop hoorde hij vlakbij een vreselijk, oorverdovend lawaai; bomen werden omgerukt en het geluid van scheurend metaal en krakend hout weerklonk. Daarna viel plotseling een akelige stilte in. Alleen het zachte sissen en knetteren van een kleine bosbrand was te horen. Na enige minuten angstig gewacht te hebben sloop de Neanderthaler uiterst voorzichtig uit zijn schuilplaats en keek hij bang en bevend om zich heen. Toen zag hij de brandende resten van de grote neergestorte machine. Bij het neerstorten was ze geëxplodeerd, en alvorens tot stilstand te komen had het vliegtuig vele bomen omvergeworpen. De lading van het vliegtuig lag overal verspreid. ook kisten waren door de hevige klap uit elkaar gesprongen. Schrijfmachines, radio's, televisieapparaten, telefoons en automotoren lagen verspreid rondom het wrak. Afschuwelijk om aan te zien waren de half verbrande overblijfselen van mensen, die de bemanning van de machine hadden gevormd. De meeste van de half verkoolde en vreselijk verminkte lijkjes waren nauwelijks meer herkenbaar, hoewel onze Neanderthaler er direct lichamen van soortgenoten in herkende. Vanzelfsprekend waren het moderne mensen geweest, Homo sapiens sapiens.

Hel voorzichtig liep hij op de plaats van het onheil af. Een paar vuurhaardjes laaiden nog op, om daarna uit te gaan. Alles werd doodstil - ook de lijkjes lagen in alle mogelijke en onmogelijke houdingen akelig stil in en rondom het wrak. Alle inzittenden waren klaarblijkelijk dood.

Verschrikt stond onze Neanderthaler voor deze grote ramp, en vol angst en afgrijzen keek hij rond. Natuurlijk was hij radeloos. Hoe zou een radeloze, maar verstandige Neanderthaler in een dergelijke situatie handelen?

Als verstandig man haalde hij eerst zijn vrouw; die bracht de kinderen weg en beval hen uit de buurt te blijven. Vervolgens liepen man en vrouw naar het wrak met al zijn vreselijk geheimen. Na alles eerst samen eerbiedig onderzocht te hebben, gingen ze terug naar de kinderen, bereidden ze goed voor en brachten ok hen naar het wrak, om hen deelgenoot te maken van dit mysterieuze, vreselijke voorval. De kinderen onderzochten, na de eerste schrik enigszins te boven gekomen te zijn, de rondgestrooide lading van het grote vliegtuig, dat met zijn exportzending uit Japan zijn bestemming niet bereikt had. Open en nog gesloten kisten, schrijfmachines, radio's, Tv-toestellen en onderdelen waren in overvloed overal bij het wrak te vinden. Het nut van al die apparaten was de Neanderthaler een raadsel. In een grote nagenoeg onbeschadigde kist troffen de kinderen zelfs een Japanse jeep aan, volledig rijklaar. In de jeep was al het gereedschap voorhanden, dat nodig was om het voertuig te kunnen repareren en onderhouden. Neanderthalkinderen zijn precies als onze kinderen, ze zijn nieuwsgierig en vlug. Na hun afgrijzen van zich afgezet te hebben, werden ze door de grote nieuwsgierigheid die kinderen eigen is overmand.

1.2 Wat de Neanderthalers leerden.

Al heel gauw waren de Neanderthaler-kinderen er achter gekomen, hoe ze een wiel van de jeep af moesten halen en het weer moesten monteren. Ook de betekenis van de verschillende knoppen en hendels bleef hun niet lang verborgen. Wanneer men een bepaalde sleutel omdraaide, sprong tot hun grote plezier de motor brommend aan. Drukte je op een bepaald pedaal, dan ging de motor sneller lopen - en weer langzamer zodra je je voet van het pedaal afnam. Wanneer je een bepaalde hendel verzette en tegelijkertijd een andere pedaal neerdrukte en vervolgens langzaam weer omhoog liet komen, dan zette de jeep zich in beweging, zodat je ermee rond kon rijden. Hun ouders waren eerst angstig, kregen er echter vertrouwen in toen ze merkten dat de machine onschadelijk was. Al spoedig reden Neanderthaler-vader en moeder mee rond met hun kinderen. Ook de ouders leerden al snel met de jeep rijden. Toen deze echter niet meer wilde starten, ontdekten ze het belang van benzine als brandstof. Blikken met benzine lagen overal rondom het neergestorte vliegtuig. Ook de precieze werking van benzine als brandstof was al snel geen geheim meer. Na onderzoek van de cilinderkop, van de zuigers en bougies ontdekten ze, dat benzine in de cilinderkop verbrand wordt, druk uitoefent op de zuigers en die naar beneden duwt. Deze beweging werd dan door de krukas en versnelling op de wielen overgebracht, zodat de jeep zich ten gevolge van het verbranden van benzine voortbewoog.

Zo leerden onze Neanderthalerkinderen heel vlug autorijden en autotechniek - misschien nog sneller dan de Pygmeeënkinderen in Centraal-Afrika., die binnen enkele dagen leerden autorijden, hoewel die voorheen evenmin een auto of andere machine ook maar gezien hadden. Wij overtreffen onze Neanderthalers dus niet.

De Neanderthalers waren niet alleen goede plant- en geneeskundigen, zij waren denkers. Zij dachten na over de herkomst van het vliegtuig, de apparaten en van de om het leven gekomen inzittenden. Waartoe dienden al die machinerieën in de lading van het vliegtuig? Waar kwamen ze vandaan? Dat de jeep voor vervoer op de grond en het vliegtuig voor vervoer door de lucht geschikt was, dat was hun wel duidelijk. Enig hoofdbreken bezorgden hun de lettertekens op de toetsen van de schrijfmachine en de getallen op de cilinderkop van de jeep. Zij veronderstelden, dat mensen zoals degenen, die met de machine gevlogen hadden en daarbij om het leven gekomen waren, stellig bij het ontwerp en de bouw van het vliegtuig en zijn lading betrokken waren.

1.3 Hoe de Neanderthalers hun doden begroeven

Terwijl ze zich hiermee bezig hielden, werden ze met een acuut probleem geconfronteerd, dat om een onmiddellijke oplossing vroeg: wat moesten ze doen met de lijken van de omgekomen bemanningsleden, die al tot ontbinding waren overgegaan? Zou de bemanning uit Neanderthalers hebben bestaan, dan lag het antwoord op deze vraag voor de hand. De stoffelijke overschotten en delen daarvan zouden ze na een passende, eerbiedige voorbereiding op reis hebben gestuurd, een verre reis naar de andere wereld door middel van een godsdienstige, plechtige begrafenis. Want geen Neanderthaler twijfelde eraan, dat hij door een Schepper gemaakt was en dat hij na zijn dood naar deze Schepper in de andere wereld zou terugkeren. Die filosofie van leven en dood leek hun een vanzelfsprekendheid. Daarbij redeneerden ze als volgt: net zoals een stenen mes een maker vereist, zo heeft een menselijk lichaam, veel ingewikkelder dan een stenen mes, en dat daarom niet vanzelf ontstaat, een Schepper nodig. Het was hun echter ook duidelijk, dat deze Schepper niet leeft in onze tijd en ruimte, maar in een andere wereld, waarheen wij bij de dood allen terugkeren. Zo helder en duidelijk was hun levensbeschouwing.

De Neanderthaler wist ook, dat zijn lichaam na de dood tot het stof der aarde weerkeert. Vanzelfsprekend nam hij daarom aan, dat zijn lichaam ook gebouwd werd van het leem der aarde, zoals van steen uit de aarde stenen messen vervaardigd worden. Door toedoen van een Neanderthaler werden stenen tot messen. Stenen ontwikkelden zich niet spontaan tot stenen messen. Het sprak dan ook vanzelf, dat leem ook met behulp van een bekwame hand tot Neanderthalers en dieren gevormd werd, aangezien ook leem zich niet spontaan tot mensen en dieren ontwikkelt. Daarom zal en bekwam wezen aan het leem net als met de steen gebeurt - vorm hebben gegeven.

Zijn leven lang zag de Neanderthaler uit naar een ontmoeting met dit bekwame wezen. Hij vermoedde dat dat bij de dood inderdaad zou plaatsvinden. Deze denkwijze was het onmiddellijke gevolg van hetgeen simpel en niet te weerspreken werd waargenomen: anorganische steen vormt zich niet zonder hulp van buiten tot een stenen mes en voor zover hij kon beoordelen wordt anorganisch leem ook niet vanzelf menselijk, dierlijk of plantaardig leven. Wat zijn verlangen naar een ontmoeting met deze leembewerker nog deed toenemen, was het hardnekkige gerucht dat in het verre verleden enige Neanderthalers die Schepper gezien en gesproken hadden. Hoewel ze het persoonlijk nooit beleefd hadden, luisterden de Neanderthalers toch geboeid en eerbiedig naar de overleveringen van die ontmoetingen.

De vraag was dus nu: gingen deze moderne mensen, slachtoffers van de vliegtuigramp, bij hun dood naar dezelfde Schepper terug als de Neanderthalers zelf? Konden ze hen op dezelfde manier begraven? Na lang overleg onder de wijzen van de stam begroef men de moderne Homo Sapiens precies zoals de neanderthaler begraven placht te worden. Zij werden aldus met volle eerbied naar de andere wereld gezonden.

2 De Neanderthalers als denkers

2.1 Opnieuw een verrassing voor de Neanderthalers

Juist toen de begrafenisplechtigheden op een eind liepen, hoorden de Neanderthalers in het oerwoud beneden hun nederzetting een merkwaardig lawaai. Het klonk alsof een groep mensen zich een weg door het dicht woud hakte. Af en toe weerklonken ook schoten, voor de Neanderthalers een nieuw geluid. Ze aarzelden om de verminkte lijken met de bloemen en de offergaven in de daarvoor gedolven graven te leggen. Het hakken werd allengs luider en op het moment dat ze laatste kist in het graf lieten zakken stroomde een grote groep Homo sapiens het Neanderthalerdorp binnen.

De groepen keken elkaar verwonderd aan - de Neanderthalers, die zich (voor de begrafenis) in plechtig bont gekleed hadden en de moderne mensen die, na zich hakkend een weg door het oerwoud te hebben gebaad, er bezweet en slordig uitzagen. Na een eerste vluchtige begroeting - zij konden zich natuurlijk nauwelijks verstaanbaar maken - inspecteerden de moderne mensen het neergestorte vliegtuig. Zij waren immers van ver gekomen, juist om daarnaar te zoeken.

Na vastgesteld te hebben dat alle inzittenden omgekomen waren en dat de Neanderthalers op het punt stonden hen eerbiedig te begraven, kwamen de moderne mensen tot de conclusie dat ze niet bang hoefden te zijn voor deze "wilden" - ze waren "beschaafd". Hoewel hun kleding er wel "anders" uitzag bewees toch hun houding ten opzichte van de doden, dat men hen vertrouwen kon.

De Neanderthalers waren veel potiger, hun wenkbrauwen borsteliger en hun spieren krachtiger dan die van de moderne mensen. Het was hen aan te zien dat ze goed met de speer overweg konden. Ook hun hoofd was iets groter dan dat van de moderne mensen en hun gestalte meer gedrongen. Duidelijk herkenbaar echter waren hun hoge intelligentie en grote lichaamskracht. Een vergelijking trekken is niet juist, maar de Neanderthalers leken wel enigszins op de Jozef van Rembrandt, toen hij geboeid in de gevangenis zat en met de bakker en de schenker van de farao over hun dromen sprak. De moderne mensen hadden dan wat weg van de bedienden van de farao.

De neanderthalers ontvingen de pasaangekomenen allervriendelijkst - voor hen was ieder een vriend tot op het moment dat hij en vijand bleek. Die vriendelijke ontvangst verraste de moderne mensen, die van het gebruikelijke moderne beginsel uitgingen dat ieder een vijand was totdat hij zich een vriend betoonde - een wel andere, maar onder de moderne mensen wijdverbreide benadering!

Hoe moesten de beide groepen, die immers niet over een gemeenschappelijke taal beschikten, zich nu verstaanbaar maken? Aan dat probleem zijn oervolken gelukkig wel gewend en aan het zich verstaanbaar maken hadden zij een zekere vaardigheid verkregen.

Nadat de neanderthalers de lading uit het vliegtuig aan de bezoekers hadden overgelaten - zij hechtten zich niet bijzonder aan zulke schatten en overwogen dat ze hun toch niet toebehoorden - vroegen de moderne mensen naar de bedoeling van de begrafenis ceremoniën, die ze hadden gezien. Waarom die rituelen, die bloemen en die offergaven? Waarom vereerden ze de doden?

2.2 Hoe de Neanderthalers geloven

In gebarentaal maakte de Neanderthalerleider de modernen duidelijk, dat vrijwel alle Neanderthalers geloven in een in een andere wereld verblijvende, maar alomtegenwoordige en almachtige Schepper of Maker van de mens. Het menselijk lichaam is immers, evenals al het dierlijke en plantaardige, gevormd uit dode klei, want wanneer het lichaam sterft, zal het tot de aarde weerkeren. Daarom zal iemand leem tot een levend lichaam gemaakt moeten hebben, daar leem uit zichzelf daartoe niet in staat is, zoals ook een steen zich niet spontaan tot een stenen mes ontwikkelt. Evenzo hebben de metalen delen van het vliegtuig zich zeer beslist niet zelf tot een vliegtuig aaneengesloten, zodat een maker buiten het metaal daarmee bemoeienis gehad moet hebben. Als het nu een feit is dat anorganisch, niet levend leem zich nooit spontaan tot een levend lichaam ontwikkelen kan, dan heeft ook iemand de mens, ook de moderne mens, uit leem zijn huidige vorm gegeven.

De argumentatie van de Neanderthalers veroorzaakte een druk gefluister bij de modernen, hetgeen de beleefde Neanderthalers niet bepaald plezierig vonden. Tenslotte vroegen ze wat toch de moeilijkheid was. Daarop antwoordde de moderne mens dat van het verhaal van de Neanderthalers niets klopte. Zout zet zich toch, als het uit water kristalliseert, spontaan om in zoutkristallen? Wanneer water bevriest vormen zich toch ook spontane kristalvormen? Sneeuw uit de hemel heeft de fraaiste, meest spontane kristalvormen. Uit één mond vroegen toen de Neanderthalers of zoutkristallen en sneeuw dan ook leefden? De moderne mensen bleven erbij, dat het leven niet meer is dan een ingewikkelde kristal. Hier kwam de discussie tot een voorlopig einde. Taalproblemen maakten een voorzetting nu nog onmogelijk.

2.3 Waarom Neanderthalers geloven

Na verloop van enige weken begonnen de beide soorten mensen elkaar wat beter te begrijpen. Van gebarentaal werd al minder gebruik gemaakt en de Neanderthalers begrepen en spraken de taal van de Homo sapiens steeds beter. Zeer verontrust waren zij over het ongeloof van de modernen in het metafysische, aangezien met het geloof daarin kennelijk ook het geloof in elkaar verloren gegaan was. De modernen toonden voor de doden geen eerbied en zelfs voor de nog levenden bedroevend weinig, welke instelling direct haar uitwerking had op hun seksueel gedrag. Voor de modernen was alles vrij - ook de knappe en intelligente neanderthaler meisjes. Heftige en woedende reacties op de schalkse pogingen van de modernen om hun meisjes te verleiden. Niet ten onrechte brachten de Neanderthalers de zedeloosheid der modernen in verband met hun miskennis van het buiten zintuiglijke.

Op een dag - een goed gesprek was inmiddels heel wel mogelijk geworden - vroeg de Neanderthaler aanvoerder aan de leider van de modernen of zijn ongeloof in de Schepper emotioneel of rationeel bepaald was? Waarop het zeer besliste antwoord kwam dat alle wijsgerige en natuurwetenschappelijke overtuigingen van het merendeel der moderne mensen puur rationeel bepaald zijn. naar hij zei kenmerkt rationaliteit de moderne mens. Het was hem aan te zien dat hij de vraag maar vreemd vond. De Neanderthaler echter ging aandachtig en onverstoord verder en bracht naar voren ervan overtuigd te zijn dat het ongeloof der modernen puur emotioneel en geenszins rationeel was. Dat zijn bewering juist was, had hij tijdens hun gemeenschappelijke maaltijden vastgesteld. In hun geloof zijn de modernen emotioneel in plaats van rationeel. Nu waren de modernen één en al oor en zij bogen zich voorover rondom het kampvuur om maar niets van de onthullingen, die de Neanderthaler te berde zou brengen, te missen. Want de wijsgerige discussies van de Neanderthalers waren altijd hoogst origineel. En dat niet alleen, hun gedacht waren vaak zelfs geniaal.

Ja, vervolgde de Neanderthaler, de laatste weken zaten wij dikwijls vreedzaam en genoeglijk aan dezelfde tafel bijeen. Onze beste gerechten hebben wij u voorgezet en evenzo kregen wij weer het beste dat u bij zich had, hetgeen de vriendschappelijke gevoelens voor elkaar heeft versterkt. Natuurlijk haalden wij onze gerechten vers uit het oerwoud, terwijl u - in menig opzicht ons verre te baas - ons uit blikken en potten te eten gaf. Uw gerechten waren dan wel niet vers, ze smaakten toch uitstekend, hoewel wij de voorkeur geven aan echt vers voedsel. Uw gerechten - sardientjes, ham, linzen, mais, ananas, worst - zijn in blik of glas onbepaald houdbaar. Onbegrijpelijk voor ons, want als eenmaal een blik geopend is, dan bederft de inhoud net zo snel als onze gerechten. En bederft het, dan wordt het weer tot leem, zoals ook ons eigen lichaam bij de dood weer tot leem vervalt. U hebt ons verteld, dat de meeste moderne mensen zulk voedsel eten, vaak vele jaren oud en toch nog vers van smaak. ja, we hoorden dat de modernen al meer dan honderd jaar dit geconserveerde eten nuttigen en dat biljoenen van zulke blikken en potten gemaakt zijn. Laten we al deze gegevens en feiten in ons achterhoofd houden, terwijl we onze discussie voorzetten. Is alles tot zover duidelijk?

2.4 De Neanderthalers maken kennis met de conservenindustrie

Gedurende onze natuurwetenschappelijke discussies heeft u getracht ons duidelijk te maken, dat wat wij aannemen als uitgangspunt: de noodzaak van een Schepper, om het leem der aarde tot onze lichamen en die van dieren en planten te vormen, overbodig en slechts emotioneel bepaald is. Want, zegt u, de modernen hebben het bewijs geleverd dat leem (materie) plus energie (zonnewarmte) het mogelijk maken dat leem zich spontaan tot leven organiseert, zonder hulp van een of andere schepper buiten de materie. Het tot stand komen van een lichaam uit leem duidt daarom niet op een schepper, maar slechts op het inwerken van zonne-energie op een grondstof. U beweerde dat, in uw jargon, een open fysisch systeem mettertijd leven, ja ook mensen, zal en moet voortbrengen ... en dat wel zonder schepper, zonder metafysica, zonder de aanwezigheid van intelligentie, zonder planning, en zonder teleonomie, zonder doelgerichtheid. Is dat juist?

Ja, antwoordden de modernen, de Neanderthalers hebben de evolutie- en biochemielessen goed in zich opgenomen en het verbaast ons dat u deze problemen zo snel en grondig begrijpen kunt. maar wat heeft dat alles te maken met rationele en emotionele denkwijzen en hoe hangt dat samen met het geloof in een Schepper?

Na een en ander rustig overdacht te hebben ging de Neanderthaler als volgt verder: hij kon het principe van conservenblikjes en -potten onmogelijk in overeenstemming brengen met de theorieën der modernen over een schepper en over de oorsprong van het leven. Beide zijn eenvoudig niet onder één noemer te brengen - blikjes sardientjes, die nagenoeg onbepaald houdbaar zijn en het aannemen van het spontaan ontstaan van leven in open fysische systemen. De modernen keken elkaar verbouwereerd aan. Wat was nu daarbij het probleem? De samenhang was hun in het geheel niet duidelijk. Waarop de doelde de Neanderthaler? Zij hadden echter genoeg ervaring met de neanderthaler opgedaan en nieuwsgierig wachtten zij op verdere uitleg.

De wijze Neanderthaler zei: naar u zegt brengen energie plus materie na verloop van tijd spontaan, zonder ingrijpen van buiten, leven voort en dit leven ontwikkelt zich vervolgens spontaan door mutaties en natuurlijke selectie tot moderne mensen, waarschijnlijk via de kleine tussenfase die wij zijn, de Neanderthalers. Is dat juist? Dat beaamden de modernen, enigszins beschaamd over de steek onder water. Wel, vervolgde de neanderthaler, u beweert biljoenen blikken sardientjes en vlees gemaakt te hebben, en dat al meer dan honderd jaar. Is het u in die honderd jaar dan nooit opgevallen dat u in die conservenindustrie het definitieve bewijs in handen hebt voor de juistheid van ons postulaat over de noodzaak van het bestaan van een schepper en voor de broosheid van al jullie desbetreffende materialistische, atheïstische theorieën? Nee, riepen de modernen, die bij het kampvuur verzameld, uiterst gespannen luisterden, we hebben geen idee waar u heen wilt. Mar we zijn nieuwsgierig, gaat u snel door!

Welnu, ging de Neanderthaler langzaam verder, en hij streek zich door zijn volle blonde baard, uw theorieën wijzen uit dat stof (leem) plus energie, chemische evoluties tot een oer cel of tot een microsfeer teweegbrengen, niet waar? Een open systeem zal, als het energie van buiten ontvangt, spontaan, zonder geest of schepper leven doen ontstaan, dat is in wezen uw vooronderstelling. De moderneren, ongeduldig geworden, wilden de wijze neanderthaler in de rede vallen, maar met een resoluut gebaar legde hij hun het zwijgen op en zei: elk sardineblikje en elke vleespot is, energetisch gezien toch een open systeem? De inhoud van het blik kan men toch zo warm of zo koud maken als men wil? Thermodynamisch is het systeem dus volkomen open. Een glazen pot is, indien mogelijk, zelfs een nog meer geopend systeem, aangezien niet alleen warmte maar ook licht zonder moeite door de wand kan heendringen. Uit energetisch oogpunt zijn beide, blikjes en potten, zeer open thermodynamische systemen. Zulke systemen zijn daarentegen ten opzichte van levenskiemen gesloten systemen! Dat zou evenwel naar uw theorieën niet van belang zijn, want levenskiemen zouden eenvoudig overal ontstaan, waar maar materie en energie voorhanden zijn. Nu zijn materie en energie toch in rijke mate aanwezig in alle blikken en potten. Zouden daarin niet al lang allerlei eenvoudige levenskiemen vanzelf en spontaan zijn ontstaan? U hebt immers dat experiment biljoenvoudig herhaald en wel onder de meest gunstige omstandigheden voor het ontstaan van leven uit het levenloze. In de realiteit van het experiment is het uitsluiten van levenskiemen van veel groter belang gebleken dan de toevoer van energie. Volgens uw theorie zou de toevoer van energie de voornaamste factor zijn die het ontstaan van leven in een blikje bepaalt, hetgeen echter niet juist blijkt te zijn.

Hoe dikwijls, vroeg de wijze Neanderthaler, hebt u in uw meer dan honderd jaar oude conservenindustrie waargenomen, dat energie in een energetisch open systeem, als een blik sardientjes is, plus dode sardientjes (ideale grondstof voor het bouwen van cellen - nog idealer dan een hypothetische "oersoep") nieuwe soorten zelfs maar van primitief leven deden ontstaan? naar eigen zeggen nooit. Biljoenen experimenten hebben onomstotelijk aangetoond, dat energie plus materie (sardientjes) nooit leven heeft voortgebracht, ja zelfs niet onder de aller gunstigste voorwaarden. Dit feit is zo zeker en dermate betrouwbaar, dat een hele industrie daarop berust. Zou toch af en toe leven in een blik ontstaan, dan zou de industrie voor het conserveren van levensmiddelen totaal onbruikbaar zijn.

Waarom beweert u iets dat lijnrecht staat tegenover het experiment, alleen om uw materialistische theorieën en axioma's tot steun te zijn? Wij beweren dat materie plus energie plus knowhow (van een Schepper of van een door Hem in genetische code bedacht programma) leven geeft. U daarentegen beweert dat dat materie en energie alleen al voldoende zijn, zonder een Schepper of programma. Achter ons geloof staat het experiment, wij zijn derhalve rationeel. U kunt op geen enkel experiment terugvallen om uw materialistische beweringen te staven! Daarom bent u, zoals we al lang hebben gezegd, louter emotioneel, ja zelfs schizofreen - d.w.z. los van de experimentele werkelijkheid - in uw geloven. Hoe kunt u experimentele wetenschap bedrijven zonder de geringste notitie te nemen van de biljoenen experimenten in uw eigen industrieën! Het experiment en daarom de rede staan pal achter ons Neanderthal-Godsgeloof. Wij zijn redelijke mensen. U bent koppig en louter emotioneel en ook schizofreen in uw materialisme en atheïsme. het experiment maakt dat u niet te verontschuldigen, ja zelfs zonder enige verontschuldiging bent, met betrekking tot uw atheïsme en materialisme.

Aan de andere kant, hoe vaak heeft u vastgesteld dat levenskiemen plus materie en energie leven (al naar gelang de soort kiem) oplevert? Telkens als één of andere levenskiem (programma) een sardientjesblik binnendringt leidt dat tot nieuw leven, niet waar? Hieruit concluderen wij Neanderthalers dat dode stof (leem of dode sardientjes) plus energie plus levensprogramma's leven doen ontstaan en dat juist die programma's in anorganische materie niet voorhanden zijn. Uw theorie vereist dat tenminste af en toe in de loop van biljoenen pogingen leven zou ontstaan uit anorganische materie en energie, wat echter u en uw theorieën ten spijt, nooit in de praktijk plaatsvond.

Samenvattend eindigde de oude Neanderthaler als volgt: Uw ongeloof in een schepper gaat geenszins gepaard met een verhelderde kijk op experimenteel-wetenschappelijke zaken. Alle wetenschappelijke bewijzen liggen er, dat leven slechts afstamt van leven of levensprogramma's. Programma's op hun beurt zijn altijd en zonder uitzondering afkomstig van intelligente personen. Ook wanneer een computer zichzelf programmeren kan, moet hij tenslotte, om programma's te ontwikkelen, door een mens worden voorgeprogrammeerd. Omdat nu één of meerdere personen achter elk programma staan en leven louter uit genetische en andere programma's bestaat, geloven wij Neanderthalers in een Programmeur of Schepper, die ons - en ook jullie - in oorsprong programmeerde.

Wij geloven dus dat een Schepper die leeft ons of onze kiemen en programma's maakte. Te beweren, dat een programma zichzelf uit niets programmeerde, dat is emotioneel, schizofreen en niet rationeel. Wij Neanderthalers leerden veel van u moderne mensen, ook dat alleen levende personen een programma uitdenken en schrijven. Als wij Neanderthalers een programma kunnen lezen en ontcijferen, dan weten wij te kunnen denken zoals de programmeur zelf dacht. Daar u, moderne mensen, ons eigen genetische programma nauwelijks lezen kunt, nemen wij aan dat wij mensen in zeer geringe mate zo kunnen denken als onze Schepper oorspronkelijk dacht en ons programmeerde. Het geprogrammeerde leert dus de Programmeur begrijpen.

Tot besluit sprak de Neanderthaler de volgende monumentale woorden: één van jullie denkers heeft immers gezegd: "Wij zijn van Gods geslacht" Dat betekent, dat wij aan God zelf gelijksoortig zijn, hoewel wij gevallen goden zijn.

Tijdens de hierop volgende heftige discussie lieten de Neanderthalers duidelijk blijken ervan overtuigd te zijn dat de moderneren eerder niet geloven wilden dan niet geloven konden., dat zij aan een leven zonder geloof de voorkeur gaven. Uw ongeloof en atheïsme is niet experimenteel en rationeel gegrond, maar louter emotioneel en in feite lijnrecht in tegenspraak met uw eigen rede en gezond verstand. Dat is de oorzaak van de revolutie, oorlog, doodslag en vernieling waar uw wereld vol van is. U rebelleert tegen uzelf en tegen uw rede en daarom tegen de God die u schiep en tegen zijn gehele schepping. Het is hoogst noodzakelijk dat u uw denken grondig herzielt - daarvoor hebben de Grieken een woord, namelijk "metanoia" - anders zult u uzelf en ons vernietigen.

Daarop besloot men het samenzijn en stil gingen beide groepen uiteen.

3 De Neanderthalers denken rationeel

3.1 De argumentatie verder ontwikkeld

Aanvankelijk waren de moderne mensen sprakeloos en ook enigszins onthutst over de manier van argumenteren van de "halfwilde" Neanderthalers. Na enige dagen echter waren de vertroebelde verhoudingen tussen de beide groepen opgeklaard. Een week later nodigden de modernen de Neanderthalers opnieuw uit gezamenlijk de maaltijd te gebruiken., om daarbij verder van gedachten te wisselen. Allerlei exotische gerechten werden opgediend - de meeste natuurlijk uit blik, want de modernen hadden van alles bij zich.

Aan het eind van het banket, nadat allen rijkelijk gegeten en gedronken hadden (behalve wijn ook Coca-Cola en verschillende vruchtensappen) zei de woordvoerder van de modernen dat de wijze van argumenteren van de Neanderthalers fout is. Ze moet wel onjuist zijn, anders zou de hele geavanceerde moderne mensheid abuis zijn.! Want moderne mensen zijn thans zonder meer in staat om uit sardine eiwitten uit een conservenblikje nieuw leven te ontwikkelen., en wel zonder een levenskiem toe te voegen en ook zonder hulp van God! Een zekere natuurwetenschapper, Sol Spiegelmann genaamd, heeft een organisme (een virus) uit elkaar genomen en de dode bestanddelen gekristalliseerd (het programma voor primitief leven kan gekristalliseerd worden) en vervolgens onder steriele omstandigheden puur chemisch weer samengevoegd en in een nieuw gastheerorganisme ingeplant. Geen andere levenskiem werd toegevoegd, maar Spiegelmanns virus uit dode bestanddelen leefde, want het vermeerderde zich. Leven zou dus toch spontaan, zonder kiem toe te voegen, uit dode geconserveerde stof zijn voortgekomen! Kan dat één keer in een laboratorium gebeuren, dan kan het bij het ontstaan van het eerste leven ook zo gebeurd zijn! De wijze van argumenteren van de neanderthalers is dus feitelijk onjuist. het argument van de modernen stelt, omdat het een natuurwetenschappelijk feit is, onomstotelijk vast dat er geen metafysische God als schepper van oerleven hoeft te zijn. Anorganische, dode chemie blijkt toch de oorzaak van het leven te zijn.

Op dat ogenblik schenen de Neanderthalers door heftige krampen geplaagd te worden. Zelfs hun woordvoerder scheen even niet tot spreken in staat. Sommige modernen meenden dat het een lachstuip was, anderen schreven het toe aan de Coca Cola op de Neanderthalers, die daar niet aan gewend waren. Wat de oorzaak ook geweest was, de krampen gingen snel weer over en het gesprek kon worden voortgezet.

na beleefd hun verontschuldiging voor het oponthoud te hebben aangeboden, namen de Neanderthalers het woord. Hun woordvoerder bracht naar voren dat, naar de leer van de modernen, levenskiemen leven uit dode sardine eiwitten kunne vormen en de genetische ideeën op de eiwitten overbrengen, in code vastgelegd op het DNA-molecuul, al naar hun soort (virussen, bacteriën, kikkers, vogels of zoogdieren). Deze ideeën, plannen, concepten, zouden in genetische taal op het DNA-molecuul zijn geschreven. Zij vormen de chemische instructies die nodig zijn voor het ontstaan van leven uit dode eiwitten. Is dat juist?

Unaniem stemden de modernen daarmee in. De genetica bevat de chemische instructies, vervolgde de Neanderthaler; de genetica is bij wijze van spreken een receptenboek bij elk levensontwerp en is geschreven in een taal, die wij nu zelfs gedeeltelijk kunnen lezen. De modernen bevestigden de juistheid van de beweringen van de Neanderthaler.

3.2 Genetische ideeën

Gied, zei de Neanderthaler, dan hoeven we nog maar één stap te doen om aan te tonen dat de argumenten die u moderneren hanteert, onhoudbaar zijn. Gewoonlijk ontstaat dus nieuw leven uit de ideeën, die op kiemen in hun genetische, chemische taal zijn opgeschreven. Uw Sol Spiegelmann nu heeft deze genetisch opgeslagen ideeën gelezen en begrepen en met behulp van chemische reacties gereorganiseerd. gewoonlijk komen genetische ideeën direct via de genetica van de kiem de dode eiwitten binnen, die dan tot leven worden geordend. Sol Spiegelmann bracht dezelfde ideeën van de kiem direct over op de dode chemische moleculen, zodat deze zelfde ideeën eiwitten tot leven brachten. Dit bewijst, wat de neanderthalers altijd geloofd hebben, dat er slechts één formule voor leven geldt:

materie + energie + ideeën = leven

Het maakt geen verschil of deze ideeën chemisch in de genetica zijn opgeslagen - of in Spiegelmanns hoofd. Toepassing leidt tot hetzelfde resultaat - leven. Maar zonder idee geen resultaat.

Verschillende ideeën geven verschillende soorten leven. Mar materie en energie zonder ideeën geven helemaal geen leven. De gesloten sardineblikjes bewijzen het toch - de ideeën tot leven (kiemen) dringen niet door in de gesloten blikjes. Indien echter ideeën of ontwerpen (logos) in de vorm van een kiem met zijn genetica of in de vorm van de technische knowhow van ene Sol Spiegelmann (ook logos, telos) een overigens gesloten sardineblikje binnendringen, “explodeert” het van leven. Zelfs kunnen de ideeën op een gekristalliseerd virus zitten - als er maar een gastheerorganisme voorhanden is om de stofwisselingsenergie te leveren. De materie van sardineblikjes “wacht” slechts op zulke ontwerpen of ideeën (logos, geest, telos) om van leven te barsten. Maar zonder logos of telos is in de hele geschiedenis van de meer dan honderd jaar oude conservenindustrie NOOIT één enkel blikje onder de biljoenen die geproduceerd zijn tot één of andere vorm van leven gekomen. Voeg echter de Logos, de Geest, de Idee of het code-ontwerp, de “Adem” toe en er ontstaan leven uit dode materie, precies zoals beschreven staat in het eerste boek van Mozes. Mar zonder Geest, Adem, Logos is er in de hele geschiedenis van de mensheid nooit leven ontstaan. Energie en materie leveren nooit een spoor van leven ... tenzij “Geest” in enige vorm voorhanden is.

Daarom geloven wij Neanderthalers aan een Logos-Schepper des levens, die materie nam en de adem (geest, logos, ideeën, instructies) inblies. Al naar de logos-ideeën, die de materie opgelegd werden, ontstonden de verschillende soorten en species. Maar - geen soorten zonder de bijbehorende ideeën! Wij geloven, zei hij, in een grote, onzichtbare, ideeënrijke Schepper. Daarom moet Hij een persoon zijn, omdat alleen personen ideeën hebben, die ze daarna verwerklijken. Daarom vereren wij deze ideeënrijke, persoonlijke Schepper als de bron van alle goede ideeën en ontwerpen. Dat ook wij enkele ideeën hebben, bewijst toch dat we naar het evenbeeld (=dezelfde soort als God zelf) geschapen zijn. Wij geloven derhalve dat ons geloof in zulk een Schepper volkomen rationeel is - en constateren dat uw geloof zuiver emotioneel is. Omdat u slechts emotioneel bent, daarom leeft u in opstandigheid tegen uw eigen ratio en tegen uw eigen rationele Logos-Schepper. U rebelleert tegen de experimentele feiten, daarom kunt u slechts emotioneel geloven.

Zelfs uw Grieken hebben dit alles geweten, want zij hebben deze Schepper “Logos” genoemd, de bron van alle ideeën en ontwerpen. Leven is een idee, een ontwerp, een teleonomie. U hebt het leven tot een on-idee, een niet-ontwerp, tot een toeval gemaakt. U staat daarom in conflict met de feiten der natuur en bent daarom onbevredigd, rebels, schizofreen en gefrustreerd in alles wat u doet of bent. Te beweren dat on-idee (=toeval) hetzelfde is als idee, ontwerp, planning (=niet-toeval) is simpelweg schizofreen - verstoken van werkelijkheidsbesef. Zo zult u zichzelf, onze wereld en uw wereld te gronde richten.

Na afloop van deze discussie bespraken de jonge Neanderthalers mogelijke maatregelen om de frustratie bij de moderneren op te heffen - hoe het toch gekomen is dat Homo sapiens in de belangrijkste levensvraagstukken d.w.z. in de beoordeling van de betekenis van het leven, zijn oorsprong en doel, zo weinig rationeel denkt, ofschoon hij wat techniek betreft, de Neanderthalers zo verre de baas is. Technisch hebben zij grote vooruitgang geboekt, zeiden ze, maar filosofisch en logisch zijn zij daarbij verkommerd, was hun eensluidende slotsom. Maar hoe was het zover gekomen, dat de moderneren juist in hun wereldbeschouwing zo irrationeel waren? Hun experimenten zijn goed, maar de rationele toepassing van de experimenten is fout. Waardoor? Sommigen meenden dat de moderneren wel tot dezelfde soort als de Neanderthalers behoorden, maar dat zij een beetje gedegeneerd waren. Hun hoofden bijv. zijn wat kleiner dan die van de Neanderthalers. Daarom zou men moeten aannemen dat met de degeneratie van de schedelinhoud, het skelet en de spierkracht van de moderneren tegelijkertijd met een degeneratie van het vermogen tot logisch denken gepaard was gegaan, zonder dat aan de zuiver technische vermogens afbreuk was gedaan.

3.3 De argumentatie besloten

Er vormden zich groepjes Neanderthalers met Homines sapiens, waarin men de verdere mysteriën van het menselijk, dierlijk en plantaardig lichaam besprak. De natuurwetenschappelijke geheimen van de moderneren werden zeer snel geleerd door de tieners onder de Neanderthalers, die graag tijd en moeite daarvoor overhadden.

Diepe indruk maakte het op de Neanderthalers te vernemen dat in alle menselijke zaadcellen en in elke menselijke eicel alle instructies en ideeën in chemische taal opgeslagen liggen om (uit leem) een mens te construeren. Het verbaasde hen zeer dat men al in staat was de taal van die instructies te lezen. Bijvoorbeeld: de chemische instructies om insuline te bouwen zijn bekend en kunnen, op bepaalde bacteriën geënt, zo gebruikt worden, dat de bacterie menselijke insuline gaat bouwen, hoewel het die insuline zelf niet nodig heeft. Daar de éne helft van de chemische instructies van de vader, de andere helft van de moeder afkomstig is, lijken de kinderen van een echtpaar op hun ouders of voorouders.

3.4 Blijdschap bij de Neanderthalers

De neanderthalers waren zeer verbaasd over het feit dat iedere bevruchte eicel (zygote) de chemische instructies bevat voor de bouw uit materie van de mens en al zijn nakomelingen. Zouden deze instructies in de woorden en zinnen van een moderne taal, bijvoorbeeld Engels, opschrift gesteld worden, dan zou daarmee een hele bibliotheek van 1000 banden van elk 500 bladzijden gevuld kunnen worden. Dus elke mannelijke zaadcel en elke vrouwelijke eicel functioneert als een miniatuurbibliotheek vol in chemische taal opgetekende ideeën en instructies, nodig bij het bouwen van een mens uit leem. Toen de moderneren hen op papier lieten zien hoe die genetische ideeën er uitzien, hoe ze zichzelf met behulp van ribosomen kunnen lezen en verwezenlijken, hoe ze zichzelf kunnen vermenigvuldigen en ook herstellen, waren ze buiten zichzelf van vreugde over de ideeën van de Schepper en over Zijn onvoorstelbaar geminiaturiseerde techniek. Zij floten en zongen geïmproviseerde liederen over hun grote Schepper, toen zij van Zijn wijsheid bij de vermenigvuldiging der genen hoorden. Het éne moment waren zij sprakeloos, dan weer uitten zij luidruchtig hun bewondering over het chemische wonder dat de celdeling is. De hoge intelligentie van de Schepper en Zijn onuitputtelijke chemische en teonomische ideeën, uitmondend in de verschillende instructies bij de verschillende soorten, waren dagenlang onderwerp van hun avondlijke gesprekken, van hun volle bewondering en hun liederen.

Bij al deze uitingen van vreugde en bewondering van de kant van de Neanderthalers bleven de moderneren koel en onberoerd. Noch voor deze wonderen, noch voor de vreugde van hun Neanderthaler-leerlingen hadden zij een woord over. Het geschrevene op de genen was voor de moderneren in het geheel niet het bewijs voor het feit dat een Schepper ze ontwikkeld en geschreven had. In hun ogen hadden de natuurwetten en de eigenschappen der materie alles geschreven en ontworpen, zonder enige bemoeienis van een Schepper. De Neanderthalers vonden zij maar naïef, emotioneel. Daar materie en haar eigenschappen totaal stochastisch (willekeurig) bepaald zijn, lagen uiteindelijk alleen het toeval en de natuurwetten aan de hele genetische code en haar chemische ontwerpen ten grondslag. In hun ogen ontstond het hele genetische mechanisme plus de inhoud bij toeval (stochastisch); in hun ogen ontstond de genetische taal met haar grammatica, haar interpunctie, haar correctiemechanisme (nodig wanneer er een fout optreedt), haar inhoud aan chemische ideeën en ontwerpen (om ogen, spieren, hart, nieren, oren, lever, haar, botten, bindweefsels, slagaders, lymfevaten te bouwen) ook zuiver stochastisch.

Het toeval werd weliswaar door natuurlijke selectie verder gesorteerd, maar natuurlijke selectie zelf schiep niets, het sorteerde slechts wat het toeval alleen had voortgebracht. Daarom is, om met de woorden van de moderneren te spreken, het geloof in een Schepper als ontwerper van al deze organen en van de daarachter staande informatie en taal volstrekt overbodig. De nucleotide, het desoxybose en de guanine-, thymine-, uracil-, cytosine- en adeninemoleculen hadden eerst onder invloed van de aan de materie gekoppelde natuurwetten het DNA-molecuul (in helixvorm) gevormd. Tegelijkertijd - of metertijd - ontstond dan onder leiding van diezelfde natuurwetten de grammatica en de interpunctie van de genetische taal. Toeval en natuurwetten leverden dan de knowhow, hart, nieren, hersenen (op elektronica berustende computer met miljoenen schakelmechanismen, om te zorgen voor intelligentie en bewustzijn), botten, zenuwen, ogen, zenuwuiteinden (die het organisme in staat stellen te proeven en te voelen), het cerebellum om voor evenwicht te zorgen, de tong om te kunnen spreken, plus computer om de tong zo te besturen dat men gecoördineerd spreekt, cellen die haar, bloed en lymfe produceren, het hart dat bij de mens het bloed 70 jaar lang zonder onderbreking kan pompen en dat zichzelf al pompend kan repareren, verteringssystemen die bij licht verhoogde temperatuur vetten, koolhydraten en eiwitten kunnen ontleden in hun bestanddelen, herstelmechanismen, zodat na een verwonding elke wond weer geneest - kortom, al deze knowhow, die onbeschrijflijk hoge technische eisen stelt, ontstond volgens de moderneren vanzelf uit toeval (stochastisch) en uit natuurwetten.

3.5 De sceptische jonge Neanderthaler

De neanderthalers zaten er stilletjes bij toen deze lijst van verworvenheden van toeval en natuurwetten werd opgedreund. Toen stond een jonge Neanderthaler op, die omdat hij nog zo jong was tot op dat moment gezwegen had en hij vroeg schuchter of al die verworvenheden van toeval en natuurwetten vielen onder de rubriek van ontwerpen of telonomie? Ja, dat is stellig het geval, meenden de moderneren. In dat geval, antwoordde de jonge Neanderthaler, moeten uw drie thermodynamische hoofdwetten, waarop de hele natuur- en scheikunde gebaseerd is, onjuist zijn. Want de tweede beweert toch, dat materie niet planmatig en niet teleonomisch is. Zijn nu stochastische verschijnselen ordenende of desorganiserende krachten? Vormt zich, wanneer men materie schudt, één of andere machine? Kan toeval een ontwerp, een machine plannen of een taal met inhoud tot stand brengen? Want mensen, dieren en planten zijn alle biologische machines, aan de hand van een programmerende taal gebouwd. Kan toeval met niet teleonomische natuurwetten ooit een teleonomische machine of een programma gemaakt hebben? Is dat niet het geval, dan zijn uw atheïstische theorieën onzin.

3.6 Het papier schreef een boek

De moderneren zwegen hautain. Na enige tijd stond de oude woordvoerder der Neanderthalers weer op om alles samen te vatten. In feite verlangde u, zei hij, dat de materie plus stochastische verschijnselen de genetische code, benevens haar taalkundige en informatieve inhoud schreef. Dat is zo, antwoordden de moderneren stoer. Goed, zei de neanderthaler, mag ik dan duidelijker spreken? Zij knikten. U verlangt in feite dat wij Neanderthalers geloven, dat het papier waarop de tekst van een boek geschreven staat niet alleen de taal waarin het boek geschreven is heeft ontwikkeld, maar daarbij ook alle ontwerpen, ideeën en gedachten. Naar uw mening schreef dus het papier het hele boek. Zelfs de band en de hoofdstukindeling van het boek zijn alleen van het papier afkomstig. Wij Neanderthalers echter zijn niet bereid te geloven dat het papier het boek, met de taal, ideeën, woordenschat en hoofdstukindeling zelfstandig schreef. Zulk een voorstelling van zaken houden wij voor schizofreen - ik mocht toch duidelijk zijn? - los van de werkelijkheid, en dat is immers schizofreen. Wanneer de moderneren geloven dat het papier, de materie, het leem waaruit wij gevormd zijn de schrijver is van ons genetisch "receptenboek", dan bent u in uw denken emotioneel en niet rationeel. Wij Neanderthalers geloven in een Schrijver, die het boek des levens schreef - net zoals elk ander boek zonder uitzondering van de hand van een schrijver is. Het leven bestaat immers uit verschillende genetische boeken - een ander boek voor elke levenssoort. Daar echter de genetische taal, de genetische code, bij alle levensvormen identiek is (alleen in de inhoud treedt verschil op al naar gelang de soort) geloven wij een enkele persoonlijke Auteur, die zich steeds van dezelfde taal bediende om al Zijn ideeën, ontwerpen en levensideeën vast te leggen en te verwezenlijken. Wij geloven dat ons geloof in een Schepper rationeel-experimenteel is - veel rationeler dan uw rebellie tegen uw eigen ratio en tegeneen erkenning van de Schrijver van het genetische levensboek. U moet zo snel mogelijk van gedachten veranderen, anders gaat u aan door emoties veroorzaakte schizofrenie te gronde. U bent uitstekende technici - maar geen denkers.

De jonge Neanderthalers stemden hier eensgezind mee in. Enkele moderneren dachten over deze uiteenzettingen na en sommigen veranderden inderdaad van gedachten eer zij moesten opbreken om de terugtocht naar hun wereld te aanvaarden. Alvorens zij, duidelijk van hun achting en innerlijke verbondenheid blijk gevend, afscheid namen, moesten zij de Neanderthalers beloven om hun verblijfplaats in het hoog gelegen oerwoud in Papoea niet aan de rest van de wereld bekend te maken. Hoewel de Neanderthalers de conserven en de machines van de moderneren hadden leren waarderen, gaven ze er toch de voorkeur aan primitief in een rationele wereld van geloof te leven, liever dan in een emotionele, opstandige wereld van ongeloof hun dagen in materiële overvloed maar schizofreen door te brengen.